

General-major
GEORGIJE JOVIČIĆ

Politička i radna mobilnost komunista u JNA

Komunisti i pripadnici naše armije aktivno su uključeni u pripreme za 11. kongres Saveza komunista Jugoslavije. Nastojanja organizacija SK, komandi, organizacije SSO i svih drugih faktora armijske izgradnje, sadržana su u težnji da 11. kongres SKJ dočekamo sa novim dostignućima u svim oblastima izgradnje i jačanja naše armije i opštenarodne odbrane u celini.

Neposredne pripreme za predstojeći kongres otpočele su još u toku redovnih izbora u organizacijama SK koji su uprovedeni u periodu novembar 1976 — mart 1977. godine.

U okviru ovih izbora — počev od osnovnih organizacija pa do Konferencije organizacije SK u JNA — kritički su sagledana dostignuća u našem radu i postignutim rezultatima na ostvarenju stavova i odluka 10. kongresa SKJ i utvrđivani osnovni zadaci i programi aktivnosti za 11. kongres SKJ.

Razume se, u okviru te opšte rasprave, težište je bilo na aktivnosti organizacije SKJ u JNA na jačanju i izgradnji oružanih snaga, njihove borbene sposobnosti, moralno-političkog jedinstva i akcionog i organizacionog osposobljavanja SKJ u JNA za ostvarenje svoje uloge. Konstatovano je da se na svim ovim područjima postižu značajni rezultati, ali i da nam predstoje i mnogobrojni zadaci. Na bazi ovih i drugih pokazatelja sve organizacije i rukovodstva SKJ u JNA usvojili su svoje programe i planove aktivnosti za naredne dve godine, tj. do 11. kongresa SKJ.

Tako je, na primer, u akcionom programu petog izbornog sastanka Konferencije organizacije SKJ u JNA, pored ostalog, zapisano: »Komunisti i svi pripadnici Armije će biti aktivni u pripremama za 11. kongres Saveza komunista. To će biti prilika da se svestranije kritički oceni sve što je postignuto u ostvarenju stavova i odluka

10. kongresa SKJ i Ustava SFRJ u izgradnji i jačanju opštenarodne odbrane i JNA i da se, u vezi s tim, utvrdi šta dalje valja činiti da bi organizacija Saveza komunista i celokupni armijski sastav još uspešnije odgovorio svojoj ulozi u odbrani slobode, nezavisnosti i teritorijalnog integriteta SFRJ. Komunisti i svi pripadnici Armije će raditi i više i bolje kako bi dočekali 11. kongres SKJ s novim ostvarenjima i većim rezultatima na svim područjima. To je njihova velika obaveza i odgovornost«.

Već iz ovoga, a slično je zapisano i u programima rada svih osnovnih organizacija i rukovodstava SKJ JNA — vidi se da je poenta naših priprema za 11. kongres SKJ, pre svega, na većem radu i zalaganju komunista i svih drugih pripadnika Armije na ostvarenju naših fundamentalnih zadataka iz programa i planova rada. To znači da su naše pripreme za kongres radnog karaktera. Takva orijentacija potvrđena je i na poslednjoj sednici Komiteta, koja je održana krajem septembra. I na ovoj sednici podvučeno je da je jačanje borbene gotovosti i moralno-političkog stanja jedinica i ustanova Armije i ukupne odbrambene sposobnosti i Armije i oružanih snaga u celini i nadalje naš prvorazredni zadatak.

Mnoge vežbe u jedinicama i komandama, planirane u narednom periodu, biće prilika da se proverí stanje u njima i rad i zalaganje komunista i svih pripadnika Armije na ovom našem prvorazrednom zadatku.

Jačanje naših kolektiva u celini, a to znači zdravih međusobnih ljudskih i komunističkih odnosa među vojnicima i starešinama je trajan i odgovoran zadatak. Jaki i snažni kolektivi su najbolja garancija da će se uspešno savladivati svi zadaci koji stoje pred nama, da će jačati naše ukupne sposobnosti i mogućnosti i doći do izražaja vrednosti svakog pojedinca i jedinice, odnosno komande i ustanove.

Bitna pretpostavka za uspeh našeg narodnooslobodilačkog rata i revolucije bila je — kao što je više puta isticao drug Tito — politika bratstva i jedinstva, politika pune ravnopravnosti svih naših naroda i narodnosti. U čitavom posleratnom periodu naša partija i drug Tito lično neprekidno se bore za punu nacionalnu ravnopravnost, bratstvo i jedinstvo među našim narodima i narodnostima. Borba SKJ protiv nacionalističkih shvatanja svih vrsta, unitarističkog, hegemonističkog, separatističkog itd. — sastavni je deo naše borbe za jedinstvo i čvrstinu naše zajednice, njen ugled i položaj u svetu. Upravo se zbog toga stalno vraćamo na ova pitanja, upravo zbog toga nikada o njima nije suvišno govoriti, na šta nas je upozorio i drug Tito u svojim nedavnim istupanjima u Splitu, Rijeci, Belju, Zagrebu. Na potrebu dalje borbe za afirmaciju politike SKJ u oblasti nacionalnih odnosa

upozorava i činjenica da u poslednje vreme u društvu dolaze do izražaja, makar i pojedinačno, neke pojave suprotne toj politici. Zbog toga ćemo se u okviru našeg daljeg rada i priprema za 11. kongres i mi u Armiji, kao i do sada boriti za dalji razvoj bratstva i jedinstva i ravnopravnosti svih naših naroda i narodnosti i za doslednu primenu politike SKJ u toj oblasti, za podizanje svesti svih pripadnika oružanih snaga, za njihovo veće opšte marksističko obrazovanje, za razumevanje svih nastojanja SKJ da se obezbedi što srazmernija zastupljenost pripadnika svih naših naroda i narodnosti na rukovodećim funkcijama u federaciji i drugim telima — i na taj način doprinositi daljem jačanju homogenosti naše zajednice i oružanih snaga. Veliku ulogu će u tome, svakako, kao i do sada, odigrati izrasliji komunisti, naši ratni kadrovi i sve starešine.

Organizacija SKJ u JNA dosta je učinila u pogledu svog idejnog i akcionog osposobljavanja. Usavršavala se i prilagođavala njena organizaciona struktura uslovima života i rada komunista u jedinicama i ustanovama Armije. Stalno su se proširivale mogućnosti i praksa neposrednog učešća članova SK u izgradnji i realizovanju stavova i odluka osnovnih organizacija, organa i foruma SKJ. Bez obzira na to, i u narednom periodu ćemo analizirati naš rad i kritički procenjivati uspehe i slabosti. Svakako, biće izuzetno važno da, u okviru analize metoda svoga rada, ocenimo našu sposobnost i efikasnost u ostvarivanju onoga o čemu se dosta uspešno na sastancima dogovaramo i o čemu manje-više svi donosimo vrlo solidne zaključke.

U okviru te opšte rasprave sagledaćemo i praksu prijema u SKJ u Armiji, mada, to se odmah može reći, podaci pokazuju da u tom pogledu stojimo dosta dobro. Od 10. kongresa SKJ do juna 1977. godine primljeno je novih 73.000 članova, od kojih su 55% radnici. Samo u prvom polugodištu ove godine primljeno je 15.000 novih članova. Sada u SKJ imamo 98,6% oficira, 91,7% mlađih oficira. Međutim, niži je procenat organizovanosti građanskih lica na službi u JNA i tu ima mogućnosti da se u okviru pripreme za kongres, učini dosta. Analize pokazuju da se može učiniti još više i na prijemu u SKJ vojnika-zemljoradnika, pa i nekih drugih, što je stvar konkretne situacije u svakoj sredini.

Činiće se dalji naponi u jačanju bezbednosti i samozaštite. Ova pitanja su i inače predmet stalne pažnje u organizacijama SK, komandi i jedinica. Zahvaljujući dosadašnjim naporima u tom pravcu u svim našim jedinicama, komandama i ustanovama postižu se dobri rezultati. Bezbednost i samozaštita sve više postaju predmet svakodnevne brige i angažovanja svih subjekata armijske izgradnje. Formirane su, pored ostalog, i radne komisije, odbori za bezbednost i

društvenu samozaštitu, za disciplinu i unutrašnje odnose. Mnoga pitanja su bolje normativno regulisana, itd. Međutim, odluke 27. sednice Predsedništva CK SKJ i neke rasprave koje su vođene u Sekretarijatu Komiteta SKJ u JNA, uz učešće velikog broja najodgovornijih drugova u SSNO-u, obavezuju nas da i dalje snažno jačamo ulogu i odgovornost SKJ u ovoj oblasti, tako da SKJ postane u još većoj meri idejno-politička snaga sposobna da primi još veću odgovornost. Uporedo s tim predstoji nam obaveza da, na osnovu dosadašnje prakse i saznanja u sklopu opšte rasprave o političkom sistemu, razmotrimo mogućnost i potrebu daljeg ugrađivanja SKJ u razna tela opštenarodne odbrane i društvene samozaštite, kakvi bi bili organizacioni oblici tog ugrađivanja i kako bi se to izrazilo u normativnim aktima.

Jedanaesti kongres i sve ono što mu prethodi naročito će se odraziti na naše programe ideološko-političkog rada i marksističkog obrazovanja, što je i razumljivo. Poznato je da je ovaj rad u Armiji organizovan, intenzivan i da se na ovom radu angažuju i rukovodstva SKJ i komande. Praktično, za realizovanje svih napora u ovome pravcu mi imamo tri programa i to: »Program ideološko-političkog obrazovanja starešina«; »Program političkog obrazovanja i vaspitanja vojnika-mornara«; i »Program marksističkog obrazovanja mladih komunista u JNA«. Uz to, imamo redovno informisanje pripadnika JNA o svim aktuelnim pitanjima i praćenje tekuće problematike.

Program ideološko-političkog obrazovanja starešina koncipiran je tako da kontinuirano prati suštinska pitanja našeg društveno-političkog sistema, zatim, osnovne probleme o društveno-ekonomskim odnosima itd. Program se radi svake godine u skladu sa aktuelnim potrebama. Politička uprava, koja je inače nosilac ovog programa, već se odlučila da ovaj program što više prilagodi sadašnjim potrebama, tj. da on u suštini obuhvati izučavanje pravaca dalje izgradnje političkog sistema socijalističkog samoupravljanja, kao i ulogu i zadatke vodećih subjektivnih snaga društva u izgradnji tog sistema. To praktično znači da je u osnovi ovoga programa 11. kongres SKJ i materijali koji se odnose na kongres, kao što su teze za 11. kongres, izlaganja druga Tita, knjiga druga Kardelja o pravcima razvoja društvenog sistema, itd. Ti materijali biće u središtu pažnje i u okviru obrade tekuće problematike i redovnog informisanja starešina. Mislimo da će na taj način ovaj program adekvatno odraziti potrebe ideološko-političkog obrazovanja starešina i neposredno se uključiti u aktuelne kongresne teme.

Slično je i sa programom političkog obrazovanja i vaspitanja vojnika. Taj program obuhvata teme koje obrađuju suštinska pitanja

našeg društvenog uređenja i zasnovan je na stavovima 10. kongresa SKJ, Ustava i Zakona o udruženom radu. Budući da će i ovde gro materijala biti iz takozvanih kongresnih materijala, mislimo da će preko ovoga programa i vojnici biti u kursu svih aktuelnih zbivanja 11. kongresa.

Programom marksističkog obrazovanja mladih komunista u JNA, u koji se uključuju i članovi Saveza socijalističke omladine, želelo se da se mlađi komunisti, a njih je u JNA veliki procenat (40⁰/o), i članovi Saveza socijalističke omladine upoznaju sa istorijom SKJ, njegovim mestom i ulogom u našem društvu. U toku 1977. godine u okviru tog programa otpočeo je sa radom kurs »Tito—Partija—Revolucija«. Do sada je završen prvi semestar i prema opštoj oceni rezultati su izvanredni. Kurs je završilo oko 102.000 polaznika, uhodan je metod rada, obezbeđen materijal, stečena iskustva, itd. Stoga je dogovoreno da se rad ovih kurseva produži i preduzmu sve mere kako bi oni dali još bolje rezultate. Njihov sadržaj će se obogatiti izučavanjem već navedenih kongresnih tema i materijala, i u okviru samog kursa i preko ostalih programa u koje se takođe uključuju polaznici ovih kurseva. Na taj način, uz stalnu brigu rukovodstava i osnovnih organizacija SKJ, komandi, posebno političkih organa, nastojimo da obezbedimo da ideološko-politički rad u celini postane bogatiji, aktuelniji, raznovrsniji i da odgovara potrebama vremena u kome živimo.

Da bi se omogućila šira rasprava o nekim pitanjima, koja su od izuzetnog interesa za nas, i stvorila mogućnost studiozne i svestrane rasprave o njima, planira se u okviru priprema za 11. kongres održavanje više naučnih i drugih skupova, savetovanja i seminara na različitim nivoima.

Uz neposredno angažovanje Komiteta SKJ u JNA i njegovih komisija, Političke uprave i Političke škole JNA, između ostalog, predviđeno je da se organizuje naučni skup sa temom: »Tito o moralno-političkom činiocu i ideološko-političkom radu u OS« i savetovanje na temu: »Uloga, mesto i unutrašnji odnosi u SK u Armiji«.

To bi bila samo neka aktuelna pitanja iz naših već predviđenih planova i programa na kojima ćemo raditi.

Predstoji nam i mnoštvo poslova koji su neposredno vezani i podstaknuti kongresom. Pre svega, to su: materijali koji se pripremaju za kongres, a biće stavljeni na opštu javnu raspravu kao što su izveštaj za 11. kongres i teze (platforma). Ovi materijali nalaze se u završnoj fazi i do kraja godine verovatno će biti gotovi za javnu raspravu. Svakako da će biti najvažnije da se te-

meljno rasprave teze za kongres, jer u njima se razmatraju sva aktualna pitanja politike Saveza komunista, počev od unutrapartijskih pa do pitanja daljeg razvoja našeg društveno-političkog sistema. Dogovorili smo se na sednici Komiteta kako da se uključimo u opštu jugoslovensku raspravu o ovom fundamentalnom dokumentu kongresa. Pored individualnog proučavanja, raspravljaćemo o njemu na sastancima svih osnovnih organizacija, organizovati šire tematske diskusije sa komunistima, organizovati, po potrebi, seminare, više predavanja u domovima i klubovima JNA itd. Na ovoj liniji postoje široke mogućnosti za zajednički rad i izmenu iskustava sa komitetima SKJ i drugim društveno-političkim organizacijama na terenu, naročito o temama koje su naša svakodnevna praksa. Ima i pitanja o kojima komunisti u JNA mogu dosta reći i zbog toga izmena iskustava, zajednička rasprava, izmena mišljenja sa raznim predavačima itd. može biti veoma korisna. Uostalom, u ovom pogledu imamo dosta iskustava iz obrade sličnih materijala a naročito sa proramom Platforme za 10. kongres SKJ i to će nam dobro doći.

Iako je opšta ocena da je Statut SKJ usvojen na 10. kongresu dobar dokumenat, koji obezbeđuje efikasan rad SKJ, vreme zahteva da se i o nekim pitanjima iz Statuta povede rasprava (iako smo neke razgovore već imali), kako bi Statut još više odgovorio nastalim potrebama u vremenu od 10. kongresa na ovamo. Jednovremeno da u okviru naših organizacija povedemo i raspravu o nekim pitanjima iz naše Statutarne odluke, kojom se reguliše život i rad organizacija SK u JNA. U tom smislu već imamo neke predloge.

Već do sada učinjeno, izvršene pripreme i opšte raspoloženje pripadnika JNA govori o tome da će komunisti i svi pripadnici JNA 11. kongres svoje Partije dočekati sa novim većim rezultatima.